

SDG'erne: Globale mål - Lokal handling

DETTE ER ET PROJEKTFORMAT FOR LOKALE BÆREDYGTIGE UDVIKLINGSPROJEKTER. VI BRUGER FN'S VERDENSMÅL SOM RAMME FOR LÆRING OG HANDLING

Det 21. århundrede er præget af en lang række indbyrdes forbundne kriser som rammer samfundet - nogen gange samtidig, nogen gange efter hinanden. Det drejer sig om klima, energi, biodiversitet, sundhed, migration, sikkerhed, terrorisme, ulighed, geopolitik, menneskerettigheder, for blot at nævne nogle af de temaer vi bliver tvunget til at forholde os til. Det skal ikke få os til at glemme at menneskehedens teknologisk kapacitet aldrig har været større eller mere avanceret. Vi kan sende fjernstyrede robotter til Mars som kan opsamle prøver som kan analyseres - og snart kan de også sendes tilbage til jorden. Vi kan manipulere levende og dødt materiale på det molekylære niveau så vi kan producere meget målrettet medicin på ekstremt kort tid. Antallet af mennesker er det største der har været, den forventede levealder har aldrig været højere og gennemsnitligt er det enkelte menneskes levevilkår bedre end de nogensinde har været før. Paradoksalt nok hænger kriserne på mange måder sammen med vores succes'er - menneskehedens voldsomme styrke gør at vi påvirker den natur vi er omgivet af og lever i ekstremt meget. Det er kommet så vidt at mennesker er blevet den enkeltfaktor der påvirker geologien mest. Når geologer i fremtiden udgraver jordlagene vil de finde et aflejringslag hvor det er resterne efter menneskelig aktivitet der vil være dominerende. Derfor behandler den Internationale Kommission for Stratigrafi et forslag om at navngive en ny geologisk tidsalder den antropocæne - navngivet efter menneskene. Beslutningen bliver taget i 2021. Vores forbundne kriser er en konsekvens af menneskehedens ekstreme optur, men det gør også at vi bliver tvunget til at forholde os til konsekvenserne af vores aktiviteter. Den tid hvor vi kunne smide skraldet ud over rælingen og glemme er forbi.

En af de store udfordringer i forhold til handling er forholdet mellem det lokale og det globale. Når jeg sorterer mit affald hjælper det til genanvendelse og mindsker miljøbelastning og CO2 udslip. Men hvis det kun er mig der sorterer gør det ingen forskel - udover det besvær og den omkostning jeg får. På samme måde gælder det for indsatsen på nationalt plan - hvis kun et land opfører sig bæredygtigt og ansvarligt så hjælper det ikke - og det stiller dette land ringere i konkurrencen. Det er derfor FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling er så vigtige. De er DEN anerkendte integrerede globale dagsorden for at imødegå de forbundne kriser. De 17 Verdensmål med deres 169

delmål blev vedtaget i 2015 af alle verdens nationer og af FNs generalforsamling efter 3 års grundige overvejelser. De dækker alle vigtige temaer, herunder klimaændringer og biodiversitet. De blev vedtaget enstemmigt af alle verdens lande - og det faktum, at alle verdens regeringer stemte for dem, giver stor legitimitet. Regeringerne i de 193 nationer accepterede forpligtelsen til at

gennemføre og overvåge ændringer i forhold til hvert mål, delmål og indikator løbende indtil slutdatoen i 2030. Opnåelsen af målene inden 2030 vil være et yderst vigtigt bidrag til en mere sikker og mere fredelig verden, med bedre liv for de fleste mennesker. I Danmark er forpligtelsen til at følge opfyldelsen af målene placeret hos Danmarks Statistik - tilsvarende har landene forpligtet sig til at en national myndighed følger opfyldelsen af deres mål.

Men den faktiske indløsning af Verdensmålene kommer kun til at ske hvis lokalsamfundene bidrager og påtager sig deres del af forpligtelsen - med indsigter og viden der afspejler den lokale virkelighed, og med etablering af et stærkt samarbejde mellem civilsamfund, virksomheder og lokale myndigheder.

En central problemstilling er at den virkelighed som målene forholder sig til varierer enormt i forhold til hvor man er. Et tydeligt eksempel er delmål 6:1 om adgang til rent drikkevand som er til at betale. Her er situationen i et tørt ørkenklima hvor alt vandet kommer fra en flod som gennemstrømmer mange lande fuldstændigt anderledes end i et tempereret klima i et område med høj nedbør, hvor for meget vand snarere er problemet end for lidt. Det vand vi drikker er det samme - men fremskaffelsen af det, sikkerheden i det og prisen på det er vidt forskellig. Og selv i samme verdensregion er der oftest stor forskel på det tætbefolkede storbyområde og landdistriktet med en mere spredt befolkning.

Verdensmålene er en global forpligtelse - og det er klart at opfyldelse af dem inden 2030 er en stor udfordring alle steder i verden. Men samtidig kan Verdensmålene blive et centralt fokuspunkt for en udvikling mod et bedre og sikrere liv for mennesker i deres lokalsamfund, og hvis de aktiveres af lokalsamfundet i en åben samtale med plads for forskellige interesser og synspunkter kan de give mulighed for stærkere lokal kontrol over de forhold lokalsamfundets indbyggere lever under, samtidig med at vi bidrager til at skabe en bedre og mere sikker verden. Arbejdet med Verdensmålene kan hjælpe til at udvikle begrebet om vores fælles hjem hvor vi tager os af mennesker og natur lokalt, og samtidig overvejer vores påvirkning af vores større planetariske hjem. Vi er indbyrdes forbundne og afhængige af hinanden i forhold til energi, økonomi, teknologi, klima, sundhed, kultur, kunst, medier. Verdensmålene har den store fortjeneste, at de giver den nødvendige brede sammenkobling af de mange forskellige udfordringer - og giver mulighederne for at vi i fællesskab styrer udviklingen.

Her er beskrivelsen af vores forslag til en langsigtet forandringsproces, der kan være ramme om lokalsamfundets proces med afklaring af lokale mål som grundlag for bedre levevilkår og langsigtet bæredygtighed. Ambitionen er at igangsætte parallelle projekter i alle dele af verden. Tænkningen bygger på FN's Verdensmål og bruger IAED's gennemprøvede Verdensmåls-læringsspil med dets tematisering af forholdet mellem lokalt, nationalt, regionalt, globalt såvel som en forståelse af demokrati som et forhold mellem kollektive udfordringer, institutioner og offentlig deltagelse. Vi anvender også en række metoder udviklet af "Sustainamatrix" og "BlueMarble-evaluation" i forhold til arbejde med bioregioner. I det følgende skitseres en systematisk proces

International Academy for Education and Democracy

rettet mod et geografisk område som er mindre end det nationale eller statslige niveau, men større end en landsby, by eller lokalområde, f.eks. svarende til en kommune i Danmark.

Tankegangen i dette projekt arbejder med mange indlejrede relationer: de menneskelige samfund er indlejrede i naturen, og bioregioner eller kommuner er indlejrede i en statslig eller national sammenhæng - som igen er indlejret i en regional kontekst som f.eks. EU og i sidste ende er samfundene indlejret i global økonomi, økologi og civilisation.

Vores plan er at begynde med en række sammenkoblede pilotprojekter i Europa (f.eks. Svendborg i Danmark, Skotland, Tyskland, Serbien) Nordamerika (f.eks. i Maine, Nova Scotia, Californien) Sydamerika (f.eks. Rio Grande del Sul) Afrika, Sydøstasien. Derefter vil vi lære af resultaterne, herunder den gensidige læring mellem de forskellige steder - for derefter at gøre resultater, værktøjer og metoder tilgængelige for en større offentlighed.

På de følgende sider beskrives projektets faser som de ser ud nu.

1: STED

Identifikation af det område det lokale projekt skal foregå i - og afgrænsning af det. Det kan være en kommune eller en bioregion. Området skal være tydeligt defineret i forhold til naboområder, det kan f.eks. ske ud fra politiske/ administrative kriterier eller ud fra sådan noget som vandskel eller biotoper.

En vigtig forudsætning er at der er lokale organisationer inden for forskellige områder, der har interesse for og kapacitet til at engagere sig. Det kan være kommunale organisationer, virksomheder, NGO'er,

uddannelsesinstitutioner osv. Denne fase starter med samtaler og events, der

beskriver projektets formål. Vi vil give en generel introduktion til Verdensmålene og forholdet mellem mål, delmål og indikatorer. Vi vil diskutere hvordan den nationale Verdensmålsproces foregår med særligt fokus på overvågningsmekanismer og deres resultater - og sammenhængen mellem den nationale og den globale proces. Vi vil rapportere om denne foreløbige identifikation af aktører i området og deres rolle

Denne fase slutter med oprettelsen af en projektorganisation, med en klar gennemsigtig styringsstruktur.

2: AKTØRER

Vi åbner en hjemmeside for det lokale projekt, tilgængelig for projektdeltagere og offentligheden. Vi går nu i gang med kortlægning og beskrivelse af området med hensyn til geografi, natur, mennesker, ressourcer - ved hjælp af værktøjer som gis og interviews med lokale deltagere i projektet. Der bliver dokumenteret i en database forbundet til gis kortlægning. Vi afklarer interesseområder, engagement og kapacitet.

Vi kortlægger af den umiddelbare opfattelse af de vigtigste spørgsmål i området. Dette vil være et vigtigt aktiv for projektet, men vil også være til

rådighed for lokale bidragydere og det bredere samfund til alle mulige andre formål. Disse oplysninger vil også være vigtige for samarbejde og udveksling af erfaringer med parallel-projekter andre steder i verden. Rapportering af resultaterne i forskellige formater, herunder tilgængelighed på det lokale projektwebsted. Status over resultaterne i den lokale projektorganisation offentliggøres på projektets hjemmeside.

3: VERDENSMÅLENE

Dybere introduktion af Verdensmålene relateret til den lokale kontekst.

Afholdelse af en række arrangementer, der bruger Verdensmål-spillet og dets begreber og metoder til at give en grundlæggende forståelse af sammenhænge og konflikter mellem de forskellige delmål, og ikke mindst forståelse af de lokale aspekter af SDG'erne. Hovedfokus her er på kapacitetsudvikling blandt de lokale bidragsydere.

Vi introducerer strukturerede måder til beskrivelse af udfordringer og dataindsamling i lokalområdet. Vi opbygger kapacitet i forhold til GIS, database og rapporteringsværktøjer. Vi gennemfører diskussioner om de overordnede lokale problemstillinger - ved hjælp af f.eks. Verdensmål-spillet, struktureringen af Verdensmålene fra Stockholm Resilience Centre, Kate Raworths doughnutmodel osv.

Vi rapporterer og offentliggør resultaterne af arbejdet.

4: UDFORDRINGER

Udgangspunktet er her den nationale baselineproces - og en kritisk analyse af den i forhold til det nationale og især til det lokale niveau. Med dette udgangspunkt udvikler de lokale organisationer deres egne målinger af indikatorerne. Det er udgangspunkt for den lokale kortlægning af udfordringerne relateret til Verdensmål, delmål og indikatorer. En del af dette er en begyndende Start af kortlægning af strømme af energi, økonomi, varer, mennesker og ideer ind og ud af det lokale område.

Projektet rapporterer om de lokale udfordringer og deres umiddelbart synlige sammenhænge, og der offentliggøres på hjemmesiden. Denne fase afsluttes med lokale offentlige events, og med den første lokale SDG-festival med musik, kunst, lokal gastronomi ...

5: BASELINE

Hvad er de vigtigste lokale udfordringer, og hvad er deres status.

Dataindsamling gennemføres af lokale bidragsydere, og den globale organisation bidrager med metoder, kvalitetskontrol og adgang til i database - inklusive repræsentation på gis-kort. Udgangspunktet er den nationale baseline (Danmarks Statistik) samt data fra f.eks. EU og FN's data.

Baseret på resultaterne af dette arbejde vil der blive produceret en lokal version af SDG-spillet til brug i handlings-processen.

Vi afholder lokale oplysnings- og undervisningsarrangementer med fokus på forståelse af udfordringerne i lokalområdet inklusive sammenligninger med status nationalt og andre steder i verden.

6: FORBINDELSER

Hvad er sammenhængen mellem forskellige lokale udfordringer og mål?

Hvor finder vi synergier og hvor er det nødvendigt at afveje forbedringer i forhold til eet delmål med forringelser i forhold til andre. Introduktion af tidligere analyser af sammenhænge, f.eks. fra forskningsinstitutioner og EU. Analyse sammen med de lokale partnere, kvalitetskontrol, indføring i database.

Lokale diskussionsprocesser for, hvordan man forholder sig til sammenkoblede problemer. At finde de vigtigste prioriteter - sikre, at interventionerne er langsigtede. Lokale beslutningsprocesser om prioriteter og indledende udvikling af handlingsstrategier.

Arbejde med planer for indsats i forhold til de udvalgte mål og delmål, identifikation af handlemuligheder og af hvilke aktører der skal tage handling.

Rapportering om handlingsstrategier - og offentliggørelse.

7: EVENTS

Lokale synlige offentlige begivenheder med repræsentation af resultaterne af arbejdet. Fokusering på de vigtigste temaer og på den sammenhængende tænkning bag temaerne. Brug af spilprocessen med den bredere offentlighed, frem mod dialogprocesser borgernes input til det arbejde med forandring.

Demokratisk proces, der sikrer legitimitet med den bredere lokale offentlighed - involvering af lokale og nationale medier og inddragelse af lokale råd for politiske beslutninger om prioriteter.

8: HANDLING

De lokale partnere fra den offentlige, kommercielle og NGO-side laver handlingsplaner relateret til de foreløbige erfaringer i forhold til forskellige delmål og indikatorer. Resultaterne overvåges af partnerne og den lokale projektorganisation, forandring registreres i databaser og repræsenteres i gis-systemet efter kvalitetskontrol, så processen kan følges over tid. Resultaterne holdes op imod resultater andre steder, lokalt og globalt.

Den lokale og den globale projektorganisation vil sikre årlig kvalitetskontrolleret struktureret rapportering. Der vil være etablerede mekanismer til indføring i statusrapporteringen på nationalt niveau. Rapporteringen vil blive tilgængelig blandt andet gennem årlige offentlige begivenheder i lokalområdet.

9: ANALYSE

Løbende kritisk analyse af resultaterne, lokale debatter om næste trin, udveksling af erfaringer fra parallelle processer sikres af den globale projektorganisation.

Der vil være et særligt fokus på sammenligning af ændringer i forhold til baseline over tid - og udveksling af best practice med lokale projekter andre steder i verden. Diskussionerne vil blive eksponeret i regelmæssige onlinekonferencer og treårige festivaler for det globale samfund af parallelle processer.

10: FREMTID

Evaluering af disse første skridt mod en regenerativ fremtid med respekt for natur, folk, social retfærdighed og økonomi sker efter fem år - og i 2030 vil der blive slutevalueret på processen.

ORGANISATION

Organisationen etableres på to niveauer:

Global projektorganisation, der leverer tjenester og support såsom databaser, gis-kortlægning, værktøjer, metoder og formater til arbejdet. Dette niveau vil fundraise til projektets infrastruktur og til en vis grad bidrage til den første fundraising til støtte for etableringen af de lokale projektorganisationer og til en del af det indledende arbejde. Offentliggørelsen af resultaterne af arbejdet sikres gennem hjemmesider, sociale medier, pressearbejde - samt online og fysiske konferencer for den lokale projektorganisation og andre interesserede grupper.

Lokale projektorganisationer der påtager sig opgaverne i forhold til de lokale processer. Lokale projektorganisationer skal sikre bred repræsentation af erhvervsorganisationer, lokale myndigheder og NGO-aktører. Den lokale projektorganisation er ansvarlig for processen, og den er ansvarlig for fundraising og tilvejebringelse af ressourcer til sit eget arbejde bl.a. fra lokalsamfundet. Dette suppleres ofte med nogen finansiering fra den globale projektorganisation (der skelnes her mellem højindkomstlande og lavindkomstlande).

Den lokale projektorganisation vil sandsynligvis etableres i en eksisterende lokal enhed, en virksomhed, en ngo eller en offentlig institution - men har brug for et mindstemål af dedikeret fuldtidsansat personale.

FINANSIERING

IAED vil igangsætte fundraising til udvikling af projektets, værktøjer, materialer osv. på det globale niveau. En del af dette vil være støtte til starten af lokale projekter.

Lokale partnere må fundraise til deres egne lokale behov fra et tidligt stadium af processen. Det er ikke planen at de lokale projekter skal bidrage til den globale projektorganisation.